

SPRIEVODNÝ LIST

**k materiálu na 9 . rokovanie obecného zastupiteľstva v Naháči
dňa 14.12.2023 k bodu č. 3**

Názov materiálu:

- **Stanovisko hlavnej kontrolórky k návrhu rozpočtu na rok 2024 a viacročnému rozpočtu na roky 2025-2026**

Predkladateľ: Bc. Jana Lopatková, hlavná kontrolórka

Spracovateľ: Bc. Jana Lopatková, hlavná kontrolórka

Dôvodová správa:

V zmysle ustanovenia § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb..

Stanovisko komisie (ak sa vyžaduje):

-

Návrh uznesenia:

OZ Naháč **berie na vedomie** stanovisko hlavnej kontrolórky obce k návrhu rozpočtu obce Naháč na rok 2024 a viacročného rozpočtu na roky 2025 – 2026

Hlavná kontrolórka Obce Naháč – Bc. Jana Lopatková

**STANOVISKO
K NÁVRHU ROZPOČTU NA ROK 2024
A VIACROČNÉHO ROZPOČTU
NA ROKY 2025 AŽ 2026**

Predkladá: Bc. Jana Lopatková , hlavná kontrolórka Obce Naháč

V Naháči, dňa 8.12.2023

Dôvodová správa:

Základom finančného hospodárenia obce je rozpočet. Rozpočet vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce a jeho základnou funkciou je zabezpečiť financovanie obce. Základnou legislatívnou normou, ktorá vymedzuje postavenie rozpočtu obce je zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, podľa ktorého obec pri výkone samosprávy zostavuje a schvaľuje rozpočet, ktorý je základom jej finančného hospodárenia. Obec je povinná pred schválením rozpočtu zverejniť ho najmenej na 15 dní spôsobom v obci obvyklým, aby sa k nemu mohli vyjadriť obyvatelia obce; zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy (ďalej len „zákon č. 523/2004 Z. z.“), ktorý je základným finančným zákonom verejnej správy, ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, zákon o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov a nariadenie vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve. Záväzný je rozpočet na príslušný rozpočtový rok, rozpočet na ďalšie dva roky sú orientačné, nemajú záväzný charakter.

Stanovisko hlavnej kontrolórky k návrhu viacročného rozpočtu obce Naháč na roky 2024, 2025, 2026 je predkladané na rokovanie Obecného zastupiteľstva v Naháči v zmysle ustanovenia § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

STANOVISKO K NÁVRHU ROZPOČTU NA ROK 2024 A VIACROČNÉHO ROZPOČTU NA ROKY 2025 AŽ 2026

V zmysle ustanovení § 18 f ods. 1, písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a doplnkov predkladám stanovisko k návrhu rozpočtu na rok 2024 a viacročného rozpočtu (strednodobého výhľadu) na roky 2025 až 2026.

Odborné stanovisko bolo spracované na základe predloženého návrhu, ktorý bol spracovaný v súlade s § 9 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podlieha zverejneniu podľa zák. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti čl. 9. ods. 2. Rozpočet obce bol zverejnený dňa 20.11.2023

Viacročný rozpočet je strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci ich pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov najmenej na tri rozpočtové roky. Viacročný rozpočet sa zostavuje v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet obce. Rozpočet na rok 2024 je záväzný. Príjmy a výdavky rozpočtov pre roky 2025 a 2026 nie sú záväzné, ale len orientačné.

Rozpočet obce sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový. Rozpočet obce má obsahovať zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce. Investície obce sa budú odvíjať od aktuálnej situácie- od dotácií, financií z Plánu obnovy, prípadne od možností na prijatie úveru na vysporiadanie kanalizácie v obci.

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA ODBORNÉHO STANOVISKA

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade s metodickým usmernením, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná a ekonomická klasifikácia MF SR .

Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade so zákonom:

- č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov
- č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti.
- č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov,
- č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, na základe ktorého výnos dane z príjmov fyzických osôb je v príslušnom rozpočtovom roku príjmom rozpočtov obcí
- č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

Plnenia rozpočtu a návrh rozpočtu majú zohľadňovať aj platné všeobecne záväzné nariadenia obce Naháč najmä:

- Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce Naháč
- Štatút obce
- Zásady rozpočtového hospodárenia obce Naháč
- Pracovný poriadok
- VZN obce Naháč
- Uznesenia OZ Naháč

B. VÝCHODISKÁ TVORBY NÁVRHU ROZPOČTU

V zmysle § 3 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov musí byť rozpočet zostavený ako vyrovnaný. Návrh rozpočtu je spracovaný podľa zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v členení podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona na: rozpočet na príslušný rozpočtový rok - rok 2024, rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku - rok 2025, rozpočet na druhý nasledujúci rok - rok 2026. Rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok je záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky nie sú záväzné, majú orientačný charakter. Obecné zastupiteľstvo ich berie na vedomie.

Navrhovaný rozpočet na roky 2024 až 2026 je zostavený v súlade s § 10 ods. 3 až 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Vnútorne je členený na:

- a) bežný rozpočet, t.j. bežné príjmy a bežné výdavky,
- b) kapitálový rozpočet, t.j. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky,
- c) finančné operácie.

V rozpočte sú vyjadrené finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu v rámci financovania prenesených kompetencií štátnej správy, finančné vzťahy k fondom, k zriadeným právnickým osobám a k fyzickým a právnickým osobám, ktoré vykonávajú na území obce verejnoprospešnú činnosť a požadujú z rozpočtu obce dotáciu.

C. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA ROZPOČTU

Princíp rozpočtového hospodárenia v podmienkach obce znamená, že obce sú povinné hospodáriť v súlade so schváleným, resp. upraveným rozpočtom. Rozpočet je základným dokumentom, podľa ktorého a na základe ktorého sa vykonáva plnenie v súlade s osobitnými predpismi. Táto všeobecná povinnosť je zakotvená a j v § 19 ods.4 až 6 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Rozpočet obce je záväzný a obec je povinná sledovať v priebehu rozpočtového roka vývoj hospodárenia podľa rozpočtu. Pri kontrole a hodnotení plnenia rozpočtu obce je povinnosťou

obce vykonávať v priebehu celého roka kontrolu hospodárenia s rozpočtovými prostriedkami obce.

ROZPOČET BEŽNÝCH PRÍJMOV

Daňové príjmy

V návrhu rozpočtu na rok 2024 - daňové príjmy sú tvorené výnosom dane z príjmov fyzických osôb – podielovej dane zo štátneho rozpočtu, majetkovými daňami a daňami za tovary a služby. Daňové príjmy, najmä podielová daň zo štátneho rozpočtu, tvorí najstabilnejšiu a najvýznamnejšiu zložku rozpočtu obce. Podstatnou súčasťou príjmu rozpočtu obce je výnos dane z príjmov fyzických osôb. V súlade s fiškálnym vývojom a prognózami Rady pre rozpočtovú zodpovednosť sa odhaduje príjem pre obec vo výške 111 000 €. Ďalšie daňové príjmy sú: daň za jadrové zariadenia, daň z nehnuteľností, za psa, za nevýherné hracie prístroje.

V rozpočte sa uvažuje s navýšením dane z nehnuteľností na sumu 17 500€ a daň zo stavieb na sumu 11 000€. Zvyšuje sa daň za psa s predpokladom príjmov vo výške 650€. Rozpočet príjmov ovplyvní aj zavedenie poplatku za rozvoj. V návrhu rozpočtu obce Naháč je predpokladaný v roku 2024 príjem v položke poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad v sume 14 500 €.

Medzi najvýznamnejšie príjmové položky patrí aj výber daní za pozemky a stavby. Ďalšími významnými príjmami sú poplatky za odber podzemnej vody, kde obec očakáva príjem vo výške 20 000 €. Ostatné miestne dane a poplatky sú rozpočtované podľa plnení predchádzajúceho roka.

Nedaňové príjmy, ktoré sú tvorené najmä príjmami z využívania majetku obce, z poskytovania služieb pre občanov a podnikateľov pôsobiacich na území obce, zo správnych poplatkov sú rozpočtované na základe skutočností predchádzajúcich rokov. V návrhu rozpočtu sa uvažuje s dotáciami, ktoré budú obci poskytované z rozpočtov jednotlivých rozpočtových kapitol v rámci financovania prenesených kompetencií a s ďalšími dotáciami zo ŠR. .

Bežný rozpočet príjmov obce Naháč je vo výške: 228 000 €

Kapitálové príjmy

V návrhu rozpočtu sa nerozpočtovali kapitálové príjmy.

V návrhu obec do rozpočtu zapojila finančné operácie zapojením rezervného fondu obce zvýšením o sumu 18 000.-€.

Spolu rozpočet príjmov: 246 000 €

ROZPOČET BEŽNÝCH VÝDAVKOV

Podstatnú časť výdavkov obce tvoria mzdy a odvody volených funkcionárov obce (starostu, poslancov) a zamestnancov obce (samostatný odborný referent, zamestnanec vnútornej správy, hlavný kontrolór, upratovačka). Výdavky obce v jednotlivých oblastiach fungovania sú rozpočtované na základe čerpania v predchádzajúcich rozpočtových rokoch a sú v nich čiastočne zohľadnené plány na rok 2024, 01.1.1 611 OcÚ tarifný plat + príplatok + odmeny v celkovej sume 45 500.-€.

Pomerne vysokou položkou v rozpočte je 01.1.1 637004 OcÚ všeobecné služby 2 700.-€, 01.1.1 637005 OcÚ špeciálne služby 4 000.-€, 01.1.1 637005 OcÚ účtovníctvo, mzdy, personalisti 8 000.-€, čo sú za rok položky v sumáre 14 700.-€.

Bežný rozpočet výdavkov obce Naháč je vo výške: 218 000 €.

KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY

V návrhu rozpočtu v roku 2024 plánuje obec kapitálové výdavky v celkovej sume 18 000, - € Najvyššiu položku v predpokladanej výške 10 000.-€ tvorí prípravná a projektová dokumentácia spojená s územným plánom obce , vysporiadanie obecných pozemkov v sume 2 000€, KD prípravná a projektová dokumentácia v sume 4 000€.

Kapitálový rozpočet je zostavený ako schodkový. Celkové výdaje sú vo výške 18 000.- € sú kryté prostriedkami z minulých rokov – RF vo výške 18 000€.

FINANČNÉ OPERÁCIE

V návrhu rozpočtu výdavkových finančných operácií nie sú uvedené finančné operácie.

Spolu rozpočet výdavkov: 236 000€.

Podľa § 10 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z. z. rozpočet obce a rozpočet vyššieho územného celku sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový. Bežný rozpočet musia zostaviť ako vyrovnaný alebo prebytkový. Podľa § 12 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z. obec sledujú v priebehu rozpočtového roka vývoj hospodárenia podľa rozpočtu a v prípade potreby vykonávajú zmeny vo svojom rozpočte, najmä zvýšenie vlastných príjmov alebo zníženie výdavkov, s cieľom zabezpečiť vyrovnanosť bežného rozpočtu ku koncu rozpočtového roka, pričom schodok bežného rozpočtu obce alebo vyššieho územného celku môže vzniknúť len z dôvodu použitia prostriedkov rezervného fondu podľa § 10 ods. 9 a nevyčerpaných v minulých rokoch.

Obec v predloženom návrhu rozpočtu dosahuje mierne prebytkové hospodárenie a schodok kapitálového rozpočtu vo výške 18 000.-€ je krytý zapojením prostriedkov z rezervného fondu..

§10 ods. 7 zákona 583/2004 Z. z stanovuje obciam povinnosť zostavovať rozpočet ako vyrovnaný alebo prebytkový, tak kapitálový rozpočet sa môže zostaviť ako schodkový, ak tento schodok možno kryť zostatkami finančných prostriedkov obce z minulých rokov, návratnými zdrojmi financovania, alebo je tento schodok krytý prebytkom bežného rozpočtu v príslušnom rozpočtovom roku. Obec teda v návrhu rozpočtu na rok 2023 splnila podmienky stanovené zákonom.

D. ZÁVEREČNÉ ZHODNOTENIE NÁVRHU VIACROČNÉHO PROGRAMOVÉHO ROZPOČTU

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy ako viacročný rozpočet na roky 2024 – 2026, ktorý spĺňa základné princípy rozpočtovania. Návrh rozpočtu bol zverejnený zákonným spôsobom - na úradnej tabuli obce Naháč a na webovom sídle obce (www.obecnahac.sk) v zákonom stanovenej lehote v súlade s § 9 ods.2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Po preverení náležitostí a obsahu návrhu viacročného rozpočtu na roky 2024 – 2026 konštatujem, že je zostavený v súlade s všeobecne záväznými právnymi predpismi, najmä s príslušnými ustanoveniami zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Bc. Jana Lopatková

Hlavná kontrolórka obce Naháč

